

Стан Редакције и Админ.:
Косовска ул. бр. 22.

www.nb.rs
Глас се дају у Админ.
Цена утврђена.

Неплаћена се писма не пра-
кају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
и остало што се односи
на лист, слаја власништву
листа.

СТРАЖА

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину Дин. 12.—
„ шест месеци 5.—
„ три месеца 3.—
„ један месец 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину дин. 30.—
„ шест месеци 15.—
„ три месеца 7.50

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

За Веницелосом Братијани

Министарска криза у Румунији

БУКУРЕШТ, 27. фебр.

У круговима блиским влади и двору говори се да је на помолу министарска криза, пошто је између краља Фердинанда и Братијана дошло до неспоразума.

Као најозбиљнији кандидат за министра председника сматра се г. Карп!

— ЈОН —

Балканске државе и европски рат

Протекло је, Господине Директоре, већ седм месеци од како је отпочео најстрашнији рат од какв постоји света и организованих држава.

Данас је целога свету познато, да је овај страхован рат изазвало Германство и довело га је ради хегемоније, не само у Европи но и ван њених граница.

Сам тај факт довољан је, да убеди европске неутралне државе, а у првом реду Балканске, чему се имају надати, кад би германство, у друштву са Турцима и Маџарима, у овоме рату победило.

Нико паметан не би смео предпоставити, да би Виљем II. оставио на миру садање неутралне државе, кад би успео, да, у овоме рату, победи два светска колоса — Русију и Енглеску и њихове савезнике Француску и Србију.

А нарочито ни у ком случају, не би ни тренутка оставио државну самосталност Румуније, Грчке, Бугарске и Италије; јер те државе, у првом реду, имају да задовоље германске тежње на Истоку.

Сме ли се предпоставити, да то не увиђају државници и родољуби поменутих држава, те да са тога ево већ седам месеци мирно посматрају страхоте овога рата истичући своју неутралност?

Свакојачко не сме, јер су државници, поменутих држава, особито мудри људи и велики родољуби, који врло добро схватају велике интересе своје огацбине и ни за тјезук не губе их из вида.

Међутим, одмах по објави, и одма по првим борбама Германи су немилосрдно просули новац по неутралним државама. За своје злато успе-

ли су Германи да закупе један део штампе у неутралним државицама на Балкану, кроз које су њихови агенти ширили лажи о немачкој култури и славним победама на бојиштима.

Међутим злато немачко и мало је тренутно успех, јер свајка руска офанзива, успех Србије и успеси осталих сила из Споразума почињу мало по мало да отварају очипоткупљенима. И на основу тога ми као суседи и пријатељи јелинског, бугарског и румунског народа, ми се надамо, да ће јелински, бугарски и румунски родољуби победити германске агенте у својој земљи.

Силе Тројног Споразума отвориле су стечај над имовином Немачке, Аустрије, Маџарске и Турске, и позивају на овај стечај две оне, који полагају ма какво и колико право на ма који део имања палих под стечај.

Румунија и Италија полагају право на по изванредан део од досадање имовине Аустро Маџарске, а Бугарска и Грчка полагају право на велики део Турске.

Свакојачко, јелински, румунски и бугарски родољуби и прави народни прваци знају, да до пријема тога наслеђа могу доћи само тако, ако се у стечајну масу пријаве; а то ће, у овом случају рећи, ако се и сами у овај рат умешају и својом војначком снагом узму оно што мисле да им припада.

Грци, Бугари и Румуни мисрају знати, да ништа не могу добити седећи скрштених руку већ морају повести одлучну борбу, и том приликом узети оно што им припада и наша

полагају нека права.

Накад Грци, Бугари и Румуни неће имати повољнији тренутак за остварење својих државно-националних идеала, но што је овај садашњи, и ако га пропусте, никад га у будућности остварити неће, те ће их поколења преклињати.

Код нас Срба: Отаџбина је пре свега.

У данашњим приликама наша је искрена жеља, да и код Грка, Бугара и Румуна буде: Отаџбина пре свега.

Ми, Срба, и у овоме страховном рату на делу показујемо целога свету, да нам је збиља отаџбина преча од свега.

У овоме истоме рату Грци, Бугари и Румуни тако исто, као ми, треба на самом делу да покажу, да им је отаџбина преча од свега.

Ма колико овај рат био страхан и крвав, Русија, Енглеска, Француска и Србија морају победити. У то верује цео свет, па у то треба да верују и Грци, Бугари и Румуни и да ве седе скрштених руку.

П. Кара-Радовановић.

Епиграм

Јадни цар

Стамбол горди сад се тресе,
Дарданеле флота руши,
Турског цара сузе ресе,
Тужан, бедан, чибук пуши.
Тешки јади њега вију,
Спрема — пртљаг за Азију!...
Арбол.

РАБОШ

— Зимске и летње славине. —

Овај мраз дошао је у зло доба, и извршио је, управо, препад на стачовништво. То је једна рђава страна по стачовништво, али, он има и своју добру страну за оне што намештају славине на

чесмама београдског водостовишта испашта.

Сад на мразу, циви у чесми пуцају зато што немају зимске славине.

— Па каква му је разлика између зимске и летње славине? питао ме је један мој пријатељ

— Зар ти не знаш?

— Не, то је за мене једна новина.

— Па сво ти разлике. Летња славина је таква направа која се никад не квари. А зимска се умеће у чесму само на јаче мразеве, да би могла што пре да прсне. Монтирање ове чудотворне славине стаје само 24 динара а има ту ружно особину да у 24 сата мора да прсне, а мораш да оправаш.

Колико дана мраз траје толико зимских славина мора се изменити. Ето у томе се састоји разлика свих славина. Од сад ћемо морати да монтирамо у чесмама јесење славине оне ће ваљда сити јефтине!

Бугарске лажи

— По налогу бугарске владе бугарски Пресбирко измишља убиства. —

НИШ, 27. фебруара.

Лист „Народни Права“ орган бугарске владе донео је у 43. броју од 24. ов. м. један чланчић под натписом „Истребљење Маџедоније“. У њему се тврди да су српске власти извршиле масу убиства над свјим држављанима у околини штипској, да су неке од поубијаних чак и спалили и да су масу жена и девојака силовали. Кад се зна да је бугарски „Пресбирко“ лужан сваки дан да донесе бар по једну поручену вест из крајева Нове Србије, онда

није чудо што се тако незахвалан задатак може решавати једино позајмицама из области фантазије. Према томе најкатегоричније тврдимо да је службени лист бугарске владе апсолутно погрешно обавештен јер је сва садржина тог чланчића у свему неверна и измишљена.

Аустријска војска

Пре десет дана бечке су новине публиковале наредбу, којом се сви обвезници од 1873 до 1877 године позивају под заставу. У том позиву налази се и овај пасус: Од војне обавезе ослобођавају се само они, који немрају десну руку или једну ногу, који на оба ока не виде, који су сасвим глухи, идиоти и они које је судбени сто огласио за умноболесне!

Из Бугарске

— Тајанствени шпионар. —

СОФИЈА, 27. фебр. — Пре два дана овамо је стигао барон Харденберг, један од најинтимнијих пријатеља немачког кајзера. Њега је на станици дочекао краљев секретар Добровић, и са њиме се одвезао у двор.

У дворским круговима његовом путу придају приватан карактер. Међутим, у политичким круговима мисле, да је барон допутовао у Софији у нарочитој мисији, и да је донео бугарском краљу писмо од цара Виљема.

Борко.

Кромпир и хлеб у Немачкој

„Берлинер Тагсблат“ публикује статистику у којој се констатује да је до сад у Не-

мачкој дневно трошено на сваку породицу по једна фунта леба и једна фунта кромпира (фунта износи 500 грама). Сад је настала велика оскудица у тим намирицама и троши се — издаје се на сваку породицу по пола фунте леба и пола фунте кромпира. Моментално стоји стање исхране овако. У целој Немачкој царевини троша се 60 000 тона дневно. Због ове оскудице често долази до изгреда међу становницима. Право кажу Французи: земља кромпираша.

Србија је непобедна

— Једно дирљиво писмо. —

И најновије поколење далека резерва данашњим борцима, и нејака деца наша задахнута су истим јуначким духом, прожета истом готовошћу за пожртвовања као и оцеви њихови. У доказ томе, доносимо писмо сирочади Димитрија Мојсиловића из Ариље, писмо његовом команданту као и тражени одговор, да им лакше стигне и буде на утеху и понос.

Писмо малишана доносимо у оригиналном правопису:

Ариље, 10 јануара 1915 г. Много Поштовани Господине. Команданту 4. Батаљона I пука II Позива Моравске Дивизије, ја вас Молим Покорно данас извистите где је Погано наш добри и Мили Тата Да могу Да идем да Пољубим ону Земљу где је Он Славно Пао. Жао мије Штови сам одрастао Да га ја Одменим. Да он живи с мојом Мајком. Да она неплаче и тугује. С тога вас Молим Још једном Као Бога будите тако Племенити и имајте срце према једном несретном малишану Који је изгубио све на свету, кад је изгубио свога доброг оца којије треба још да живи да гаји мога Брћића и Сестрицу али некаму је лас српска земља и нека му је вечна слава.

Сад Примите Поздрав од нас сирочићи Миливоје Д. Мојсиловић 4 разреда основне Школе, Миленко Д. Мојсиловић 3

разреда, основне школе Милеса Д. Мојсиловића. Молим за одговор,

Ево и одговор:

Миливоју Д. Мојсиловићу ученику 4 разреда основне школе Ариље.

Ваш тата покојни Димитрије Мојсиловић погинуо је 29 октобра 1914 год. на „Кику“ који се налази близу значајног села Осечине Он је погинуо јуначки при једном нападу, ударен гранатом у јуначке груди, пао је и на месту остао мртав.

После овога наша је војска одступила са овога положаја те се не зна да ли је и сачрањен.

Покојни Ваш отац погинуо је јуначки бранећи своју драгу отацбину, слава му! а Ви се малишани тешите што вам је отац овако јуначки погинуо. Желим Вам здравље и добру срећу.

19. Јануара 1915 год. Бојиште.

Добр. Обрадовић
капетан I кл. командант
4. бат. I пука II поз.

Одлагање скупштине

— Наш извештај —

СОЛУН, 27. фебр.

Скупштина је одложена до 25. марта. Међутим, у политичким круговима се говори да се скупштина неће ни састајати, већ да ће влада указом распустити и расписати нове изборе.

Свршетак рата

Све зависи од држања независних држава

СОЛУН, 27. фебр.

Једна угледна немачка личност из Француске, која се овде бавила неколико дана изјавила је директору солунског листа „Индепенданс“ да престанак рата зависи у многоме од држања неутралних држава, а у првом реду од држања Бугарске, Румуније и Грчке.

Успе ли Споразум да ове три државе придобије за себе, можемо се надати свршетку рата око половине маја.

Santiago.

Из нових крајева

— „Патриота“ —

Поодавно вам се не јавих, једно због слабости у породици а друго, што интересантности, о којима би вам могао писати из ових крајева нису за садање прилике.

Са задовољством могу вам јавити да чиновништво у овом округу (звечанском), са малим изузетком, свесно, предано и са љубављу врши своје дужности. Сваки се предано труди и стара, да сво

јим радом одговори погребима државе и народа. Наравно, изузетака има свукуд. И у овом се округу може наћи по неки чиновник, који би хтео по својој вољи да кроја законе и да надлежанство у коме је, сатра за свј спалилук, али благодарећи „Стража“ и неумитним њиховим окружним старешинама, такви се чиновници одмах или чисте из чиновништва и државних службеника или се враћају у границе закона.

По подацима које имам, изгледа, да у неким окрузима по свим крајевима није тако,

већ почев од окружних старешина па до општинског пандура, изузимајући војне, судске и просветне власти, многи је чиновник држава у држави, па да би комендија што већа била, они вас и то најозбиљније уверавају, како они из виших државних интереса морају тако да раде и да „срећом“ није њих да чувају те „државне интересе“, ко зна, шта би и од саме државе било.

Ја се сећам још из турског времена многих лоповлука у нашем националном раду, који су се скривали за фразу: „вишим националним интереса.“ па се та тема још и данас код неких провлачи, само што су горњу фразу крстили место националним: „вишим државним интересима.“

Они ће вас најозбиљније и свом својом речитошћу уверавати, како су они на грдној штети што су дошли у нове крајеве за каквог началника, надзорника или управника, — док међутим, да су остали у старим границама, једва ако би опстали у својој струци — али патриотска дужност, веле налагала им је да полнесу све жртве.

Док се среде ове ратне прилике, Народна Скупштина имаће прилике, да се подуже позабави радом ових „патриота“, а дотле, молимо их, да у своје патриотизму не прегоне, јер би могла својим патриотизмом и саму државу преусрећити да и у Пожаревац оду.

Вел.

У ратним данима

— Месец дана у једној војној станици за време наше дефанзиве —

Било је то у 6 часова у вече, једног дана, крајем месец новембра. Станица се смирила мало од свакодневних поседаца. У писарској соби, један војник који је дошао да овери објаву, прича а ми га слушамо...

У канцеларију уђе срески капетан и рече, — да сујнаши, после петодневне битке, прешли у офанзиву. У ту вест нисмо одмах поверовали, али доцније, донесе нам и те-

леграм и ту вест потврди. Били смо луди од одушевљења. Телеграм је летео од руке до руке и био је препишан у неколико примера. Телеграм је читао и војник, који се затекао у станици. Он је изгледао замишљен а нарочито кад прочита да је с војском и Њ. В. Краљ. Мислио сам да неверује да је то истина и покушам да му објасним да је тачно - службено.

— Што си се замислио, пријатељу? То је тачно - службено.

— Море, баш зато, што је истина, криво ми на нешто. Видим и ја да је истина. Па с њима још и краљ! Неће ни једног Швабе бити, за три дана, у нашој земљи, а ја, знаш, још сам слаб, па бојим се нећу их стићи и ја да пређем на ону страну. Кад ћу их сад стићи?! Кажем ли ја вама? Наш војник не зна да оступа он само зна напред. Сада су за три дана прко. А шта ћу ја?!

Дневне вести

Министарска седница

Јуче по подне одржана је у Нишу под председништвом г. Николе Пашића, важна министарска седница, на којој је говорено о данашњој ситуацији створеној променом кабинета у Грчкој.

Дипломатске вести

Наш дописник из Ниша јавља нам, да је тамо допутовао из Софије г. Бошко Чолак-Антић нашпосланик у Софији. Његовом доласку придаје се политички карактер.

Г. Чапрашиков, бугарски посланик на нашем двору отпутовао је у Софију, по позиву своје владе.

До његовог повратка у дужности ће га заступати први секретар посланства.

Позвани посланици

Ма да још није утврђен дан прве седнице Народне Скупштине, председништво је по-

Мил. В. Лазич:

У ноћи...

Тамо преко реке логор се беласа А силует његов оштро цаглу пара; Све ко мртво ћути, сем прозобли кашаљ

Што се тмуло чује, ноћнега стражара.

Он лагано шета дубоко у сенци, А шаторска крила лагано се крећу Дрхте и умиру, тако час за часом Док пролазно време лева ратну срећу.

А други укопан далеко од својих Спремну пушку држи кроз ноћ сасвим трезно

Готов да и живот жртвује за земљу А погледом жарким посматра опрезно.

Шумске, оштре, танке потамнеле Плету се и мрсе, ко авети неке, А долом се сетно, узаврело расу, Слатки, свети мирис, тајне ноћи.

ФЕЛТОН

Мил. Вој. Лазич:

Браћа

Била је то јесенња ноћ.

Њих двојица иду заједно један поред другог и ћуте. Танке и дубоке боре навукле се над њиховим високим, младим и глатким челом. Обрве се надвеле над заблесталим очима, грчиле се и пружале, а уста су се растезала час у један смех пун бола, часу пун презирања, готово инстинктивно...

Они, браћо, беху одређени у извидницу. непријатељ се прилично близу налазио, на неколико стотина метара од самог изласка шуме.

Беху зашлј дубоко у шуму. Ту се договорише или да обоје погину или да наплате што скупље своје животе и

живот своје мајке, коју су непријатељи, прво заробивши је, па онда су је онако стару убили.

Утврђени у своју храброст и мушку вољу они пођоше. Ништа им није сметало, бле дожути месец завио се у јесењем велу густих облака, а тамо више шуме врвила је звезда Даница и један крајачак модрог неба.

— Већ је поноћ. Ено где је звезда Даница! — прекиде ћутање млађи брат Милан; висок, сувоњав и црвен у лицу војник — а ми нисмо још ништа урадили.

— Да! Нисмо — пропеди Јован, старији, средњег узраста и дугуљастог лица војник

Они као да се договорише, убрзаше ход. Суве, опале гране пуцкале су, а лишће је шуштало, као да извија погребну мелодију. Они ту песму нису чули, крв им је зујала у ушима.

јасан, метални звук одјекну тупо.

Секли су жице. Кроз неколико тренутака беху готови: али у том се чу негде изнад њихове главе совин глас: бу бу бу — три пута. Стадоше.

— Чујеш! Сова! — рече Милан зловољно — није на добро.

— Остави се тога, молимо те — одговори Јован.

— Кажем ти Кад Сова забучи после поноћи, није на добро — понови Милан слутећи кобан час који је летео муњевитом брзином.

— Којешта!.. Лудораја!.. одсече се Јован и пође.

— Видећеш! прошапта Милан и си пође

Совин глас их мало уплаши, али они не одусташе од своје намере, већ напротив пођоше смелије. Ишли су тако доста метара и кад беху на ивци шуме стадоше.

звало све посланике да буду
2. марта у Нишу.

То је учињено аБ г тога,
што ће железнички саобраћај
бити прекинут 3. марта.

Из Министарства Војног

За подношење молбе и по-
требних доказа за тражење
инвалиде, министарство војно
издало је упут по коме ће
молиоци тражити инвалидску
потпору. Подносиоци молбе
могу се само пријавити суду
општинском где живе без пи-
смене молбе и без потребних
всправа и доказа. У овом слу-
чају општински судови дужни
су саслушати молиоца или мо-
литељку и сами прибавити
податке и предмет послати
околној команди бесплатно
и брзо.

Али молиоци могу ради бр-
жег окончања предмета под-
нети писмену молбу са доказа
које могу лако набавити.

Лекарски састанак

Данас по подне у 6½ ча-
сова одржаће се лекарски
састанак у сали општинске
суднице. Дневни ред: О иму-
нети код абдоминалног ти-
фуса. Наставак дискусије.

Из Средишног Одбора

Према жалбама поједаних
грађана који су се обратили
том одбору за помоћ, изгле-
да да се београдски месни
Средишни Одбор врло споро
одазива молиоцима. Админис-
трација је ужасно гломазна
и компликована тако, да ће
се рат свршити а како од
молиоца неће добити помоћ.
Добро би било, да се овај
одбор обрати општини за ин-
струкцију која са успехом глат-
ко, већ 7 месеца издје по-
мћ за 7 хиљада породица.
Брза помоћ је двогуба помоћ.

Благодарност

Поштоваоцима моје почив-
ше добре жене Љубице, који
је лечише, у болести него-
ваше, из почаста овојаше,
говорима на гробу и у днев-
ним листовима изнесе њен
хумани и национални рад, који
при погребу присуствоваше и
који ми изјавише саучешће у
невсказаном болу за изгуб-

љеним племенитим мојим дру-
гом, срдечно благодарим.

Стев. Ђ. Луковић са родбином

† Васа Марковић

Јуче пре подне умро је у
Београду, Васа Марковић
директор банке „Следија“ и
благајник Београд Војне Бол-
нице.

Приложио

Г. Петар Ј Марјановић, трг-
овд. у спомен своје мајке
Стане, приложио је Црвеном
Крсту 500 динара.

др. Воја Стојановић

У Нишу је умро од пегавог
тифуса санитарски пуковник
др. Воја Стојановић, референт
санитета моравске дивизионе
области. Покојник је био од-
личан лекар и веома добро
управљао главном војном бол-
ницом у Нишу. Бог да му
душу прости!

31 интерниране и заробљенике

Румунско друштво „Цве-
нога Крста“ организовало је
своје биро е да би могло о-
лакшати кореспонденцију зар-
обљеника са њиховим поро-
дицама, да прикупља и до-
ставља све податке који се
њих тичу, да им напоследку
дотуре све помоћи, које би
се могле њима упутити.

Ова лица из Србије, која
имају своје рођаке заробље-

не у Аустроугарској, а која
желе користити се овом у
становом која ради бесплатно
нека адресују своја писма на:
Société de la Croix Rouge Ro-
umaine, Bucarest

Румунски Црвени Крст до-
стављаће њихову преписку,
с тим, да ће иста аити под
вргнута цензури сваке земље.

За осветлење и трамваје

Г. Мика Димитријевић ин-
жињер Општине Београдске
и резервни официр, предао
је општини београдској ре-
ферат о поновном увођењу
електричног осветлења и трам-
ваја за Београд, с погледом
на данашње прилике у којима
се налази општина београдска.

Познавајући г. Димитрије-
вића као једног вредног, енер-
гичног и спремног инжињера
ми смо уверени да ће овај
реферат корисно послужити
општини београдској.

Гледаћемо, ако то буде мо-
гуће да донесемо у изводу
овај реферат.

† Анка Стефановић

23 фебруара умрла је од
великих богиња у Јагодини
Анка Стефановић чланица
Повл. Позоришта „Стерија.“

Позориште „Стерија“ из-
губило је једну врло добру
чланицу а чланови племенату
и добру колегињу.

Наше саучешће.

Дневник једног артиљерца

из српско-аустриског рата

20

16 октомбар. Целог се да-
на водиле само омање чарке.

18 октомбар. Код нас је
мирно док, комбинована
дивизија води очајну борбу.

19 октомбар. Код неприја-
теља чује се музика, сигурно
се радују што је Турска за-
ратила са Русијом. Па шта
ћеш? Гледи се радује и тру-
лој кобасици!

20 октомбар. Непријатељ
бомбардује наше положаје на
целом фронту. Шта му све
ово значи немогу да знам.
Српски војник све то гледа,
све презире и ништа не го-
вори. Он само мисли на ста-
ру мајку и селого оца, на

верну супругу и малу дечуцу,
на своју малу и скромну ку-
ћицу која је у његовим очима
лепша од дуждевих дворова,
а највише мисли на освету
непријатељу. Кад је сам он
само о томе мисли а кад је
у друштву он само о томе
разговара! Онда није ни чудо,
кад наше поједине патроле
изазову читаве чете па и ба-
таљоне непријатељске на бор-
бу, па били победиоци или
побеђени њима је све једно,
јер знају да они скупо на-
плаћују своје животе код не-
пријатеља. У првом случају
они се не хвале, а у другом
они не губе наду, и тако про-

воде ове тешке и судбоносне
дне.

21 октомбар. И данас не-
пријатељ наставља бомбардо-
вање а са пешадијом преду-
зима напад час на једном час
на другом месту. Проба свуда
као свиња проиђе!! Данас се
чује потпула топовска грм-
љавина и на северу, у Мачви,
на Лозници као и на Гучеву.
Видим да се нешто кува али
незнам, шта! Шта ће бити
незнам, али се тек нечега
плашим!

22 октомбар. Два неприја-
тељска војника Срби из Босне
обојца, предали су се дрин-
ској дивизији и изјавили су

да их је послао њин каплар
такође Србин, да нас извести,
да се Аустријанци спремају за
одлучан напад на целога фрон-
ту. Ми смо — веле они —
сматрали ово за најсветију
дужност а ви сад чинате шта
хоћете.

Ови војници заиста нису
слагали јер је непријатељ још
данас предузимао омање на-
паде на разним местима, а са
бомбардовањем никако не пре-
стаје. Један сун брдски топ
извукли на самом гробу,
али се нису напуцали из ње-
га јер га ми са неколико зрна
са свим изломисмо и демон-
тирасмо.

ФРАЦУСКА ОФАНЗИВА

француски успеси

ПАРИЗ, 24. фебруара. — Непријатељ је 23. фебруара
покушао да поврати шуму, која лежи западно од Перта а
коју смо уочи тога дана заузели, одбили смо га и прешли
у против-напад, зајавивши терена на северу и истоку и зар-
обљеника. Тако исто смо напредовали на превоју северо-
источно од Мевила у области Сен-Мјела и у шуми Бриле.
У шуми Аврмон заузели смо један непријатељски ров, у
коме смо нашли много материјала. У шуми Ле Прерт се-
веро-источно од Понт а Мусона Немци су покушали један
безуспешан напад. Даље напредујемо у области Бадонвалера.

У Алзасу у Рајхкеркопфу успешно смо одбили неко-
лико непријатељских против-напада.

ПАРИЗ, 25. фебруара. — Северно од Араса у Нотр-
Дам де Лорет водила се борба 24-ли целог дана, али су
обе стране задржале своје положаје.

У Шампањи су вођене жестоке борбе и то повољно
по нас. Између Суена и Перта зашли смо у шуме и на-
предовали пошто смо предходно одбили два непријатељска
против-напада. Нарочито смо напредовали на северу и у
непосредној близини села Перта. Наша пешадија је на пре-
воју северо-источно од Мевила освојила један немачки ров,
запленила митраљеза и канонреволвера и задобили зароб-
љеника, непријатељ се ту био веома јако утврдио иза блин-
дираних зајасна са канонреволверима и веома дубоким ла-
гумима. Северно од Менила смо такође заузели неке не-
пријатељске ровове. У Аргона у Фонтен-Мадам разорили
смо једну немачку караулу и наступајући помакли наше ро-
вове напред. Између Фур де Пари и Боланта одбили смо
непријатеља који је предузео против напад да би повратио
ровове које смо му били заузели у јутру, непријатељ је
тада предузео други против-напад и борба се још води.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

— СА МОРА —

ЛОНДОН, 25. фебруара. — Адмиралитет јавља, да је
контраторпиљер „Аријел“ потопио једну немачку подморску
лађу. Посада с подморске лађе предала се.

?

АТИНА, 26. фебруара.

„Неа Хелас“ објављује изјаву новог министра спољних
послова у којој се вели, да ће влада наставити спољну по-
литику Венизлоса која је традиционална за Грчку.

— Стој! чу се Миланов глас.

— Чујеш ли?

— Чујем — одазва се Јован.

— Стража је то! Лези.

И она легоше. Чекају неколико тренутака слушајући
гуп стражарев ход.

— Треба га убити — рече
Милан.

— Треба — одговори Јо-
ван — и то ћу ја извршити.

Ти остани туна па ако поги-
нем, немој да ме осветиш, не-
го се врати. Учини то за љуб-
бав наше сестре.

— Добро, одговори Милан
и послуша као мало дете.

Јован извади нож, баца пу-
шку и вође пузењ. Милан га
је пратио очима. Јован је че-
сто лежао, устајао, пузио, —
одједном га нестане.

Милан уздрхта.

Крв закркља у нечијем грлу
и фијукну кроз ваздух.

— Готово је Милане, —
рече Јован ударивши стража-
ра ножем али самртник на-

преже сву своју снагу и уз-
викну: У помоћ... Срби!

— Бежи! пропали смо —
она појурише.

— Ено их већ јуре — рече
Јован и стаде. Замисли се. —
Зар да бежимо? Не. Остаће
мо овде. Да! остаћемо.

— Добро — одговори Милан
Граја је бивала све блаже.

Већ почеше један по један не-
пријатељски војник да се по-
јављује. Милан и Јован зађо-
ше дубље и заузеше бусију.

Непријатељ већ беже на пе-
десет метара.

— Пали у гомилу — уз-
викну Јован а затим разлего-
ше се два пуцња.

— Добро је — рече Милан.

Непријатељ се разви у стрел-
це и поче да јуриша...

— Знаш! Сова! Зар није
тако као што сам ти казао —
рече сетно Милан.

— Истина је — одговори
Јован. — Али немам муниције.

— Нија! — одазва се Милан.

— Па шта ћемо сад — у-
пита Јова.

— Нож! одговори узверено
Милан.

Он натакоше нож на пуш-
ку и чекаху згодан тренутак,
па да јурну.

Непријатељ јурну, а кад
беху на десет корачаји. Ми-
лан и Јован јурнуше као раз-
дражене хијене...

Непријатељ се зачуди.

Први на које наиђоше Ми-
лан и Јован стропошташе се од
свртоносних удараца. Милан
паде погођен ножем у срце,
а Јован, кад виде да му по-
гину брат, узе нож и јурну
њих неколико падоше али и
он паде погођен смртно.

— Сова је крива! — За-
кркља Јован и издахну.

У том остали део извид-
нице наиђе, уђе у борбу и
сузби непријатеља командир
виде браћу мртву. Две сузе
се скотрљаше низ ослабело
старачко лице и утопише се

у густу браду.

Војници одадоше пошту;
ископаше две раме и ту их
положише, а место крста,
служиле су им више главе по
једва липа. Ту војници уре-
заше „Милан и Јован освет-
ница и одоше...“

Сунце се тихо роди и оба-
сја два светла гроба, а неко-
лико црних птица грагнуше
у висињи...

После два сата ваши по-
ђоше на јуриш и сузбише
непријатеља. А браћа лежаху
мирно, испунивши свесно сво-
ју дужност...

Ниш, фебруар 1915 год.

Жаша пошта

Г. Влад. Петровић — Ниш.
Вашу карту примили смо, и од-
говарамо вам: Грешка, грешка и
опет грешка.

Ратна пошта

Мој брат Љубомир Митровић,
редов 1 чете, 4 бат. 6 пука није
се јавио већ пет месеци. Молим
сваког оног ко би ма шта о њему
сазнао да ми јави на адресу: Ми-
лан Митровић, редов 9 бат. брд.
пука 1 позива 3 дивизиона.

Милутин П. Јовановић, из Не-
готина, редов (регрут) 3 чете, 2
бат. 13 пеш. пука 1 позива, ева-
куисан је санитарским возом 13.
јануара из јуриначке болнице за
неку болницу у унутрашњост, и
до данас се није јавио, нити се зна
шта је с њим.

Моле се болнице, пријатељи,
познаници, као и сваки онај, који
би знао шта је с њим било и где
ее сада налази да јави његовој
матери Христини Јовановићки —
Неготин; Крајинска ул. бр. 32.

Спасоје Ђорђевић, војник 3 чете
1 батаљона 4 прекобројног пука
моли да му се јаве Каја, Мица и
Ната Милошевићева, милосрдне
сестре.

КЋЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок (45)

Из греха у порок

— Млади Николић, лекар, налази Невенку, своју сестру познатицу са корза у јадном стању. — Из сажалења раћа се љубав. — Поручени идеали! — Њајасирофа. — Грех се за грехом ваља.

Млада лекар је себи оштро пребацивао, што није причекао још неко време, па да тек тада изиђе са својом изјавом. Овако, траг је још био дубоко урезан у њеном срцу у њеној души. Са тугом у срцу он је посматрао и срце му се цепало од бола при помисли, да је свом лепом створењу нанео бол и то грдан бол.

— Госпођице! — почео је он тешити! — Ја вам опет кажем. Немојте да очајавате. Оно што се је десило треба се предати забораву. Јер, да ли помаже сада туга. Ето, ја када бих знао, а ће вам то надскнадити губитак, ја бих са вама заједно туговао. Али ту нема помоћи. Човек је рођен да трпи, да се пати.

Зато приберите се, стегните своје срце и стишajte бол, који вам је обрхао вашу душу. Ми, ваши пријатељи, стараћемо се и сматраћемо за своју свету дужност да оног ниткова отерамо тамо где му је место. За злочин који је извршио над вама, он иако неће добити куршум у чело, добиће букагије, које ће га маркирати за цео свој живот!

Невенка, која је ротле плакала устале на једном вагло са своје постеље.

— Ах, да, збиља шта је са њиме? Где се он валази?

— Тамо, где и јесте место таквим невољницима, као што је он. За сада је још у притвору, а када будете сасвим прездравили ми ћемо подићи тужбу, како би му навукли робијашки гуњ, што је у осталом сасвим на своме месту!

Невенка је ћутала, али се по њеном миру видело, да се у њеној души нешто велико дешава. После краће паузе

Невенка ће, на Николићеву највеће запрепашћење рећи: — Господине Николићу, ми господину Нулићу нећемо да вући робијашки гуњ. Ја то нећу, и молим вас да никакви кораке против њега не предузимате! Ја та о хоћу и надам се да ћете се олазвати мојој жељи.

— Наставиће се —

Књижевност

„ВАРДАРАЦ“

Од публицистичког књижевниог списа, часопис

Још један доказ више, да су храбри синови наше мајке отаџбине који падоше на браник њен имали за к га и пасти.

Неколико студената, индустријалаца, трговаца па и гимназиста, цв. т омладине покренуо је у Скопљу лист: што је за похвалу. Тај ће се лист бавити искључиво литературом, биће књижевни омладински лист.

С материјалног гледишта почетак листа је веома добро осигуран, те се нема плашити неуспеха. Радних снага има довољно. Лист ће бити удешен како за најинтелигентнијег господина тако и за масу — сељаке. Покренут је из тог разлога да би омладину подстакао на рад. Јер, Новаковића и Скерлића нестале из српске књижевности.

Ове младе раднике на књижевном пољу помагаће и старији књи-

жевници као: Гс. Д-р М. Ускоковић, Валеријан и др.

Па и време је да имамо какво књижевно гласило, јер сви књижевни часописи обуставили су свој рад. Бар у новим границама потреба за српским чисто литерарним часописом је огромна. Стога се ти вредни млађини требају свесрдно похвалити а надлежни их требају потпомоћи.

Судећи према преликама у Скопљу овај ће лист бити свестрано примљен, тако да ни две хиљаде комада неће бити довољно за само Скопље не рачунајући друге вароши и околину.

Младим књижевницима желимо успеха а надлежне саветујемо да ову тако рећи у овим приликама свету ствар, потпомогну с материјалног као и моралног гледишта.

Дурак.

Тражи се

Мој брат Вукашин Ж. Јагошевић, обукар из Београда, редов 1 чете 1 бат. 7 п. пука дунавске дивизије 1 позива остао је као болесник у 6 ре ервној болници у 4 одељењу у Ваљеву до 28 јануара т. г.

Од тог доба Вукашин је нестао из болнице, и ако му је био припремљен опуст на тронедељо боловање код куће.

Ко буде што о њему знао, молим најпокорније да ме извести на адресу: Свет Ж. Јаносевић, чиновник Главне лева ул. бр. 24. Београд.

Белешке

ТРАЖИ СЕ КРЕЧ. Општински београдски потребно је до 5000 кубних метара негашеног креча. Понуде учинити одмах Економном Одељењу општине београдске.

У савесној служби отаџбини и људском роду подлегао је пегавом тифусу нази

2-р Милорад К. Савићевић

специјалиста за венеричне и кожне болести, рез. санит. кабинет и лекар 14. пука 1 позива

преминуо је 20. ов. мес. у 7 час. пре подне након кратког али тешког боловања у М. Пожаревцу где је и сахрањен.

Наша вечита благодарност нека је: команданту пука п. пуковнику г. Стеви Нешићу на многобројним услугама и постојности за живота и фамилији му после; д-ру г. Илији Мирчићу на братски својском старању да нам доброг Мику од смрти спасе; г. г. официрима и особљу штаба 14. пука на услугама и последњим почастима, резервном п. поручнику г. Кости Павловићу на труду око сахране.

Неутешни: мајка Драга; супруга Наталија; деца: Даница, Коста и Јован; браћа: Лаза, коњички мајор и Боривоје, окр. подблагатник; сестра Даница; зет Живојин Ванлић, артиљер. мајор и остала родбина

71,2-3

Наша добра и никад непрежаљена мати

Азхија Стефановић

преминула је 22. ов. м. а сахрањена 23. ов. м. у београдском Новом Гробљу.

О овом тужном по нас догађају извештавамо наше сроднике, пријатеље и познанике.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Кћи Лепосава; синови: Милорад Стефановић, штампар, Милан Стефановић, кафеџија и Никола Стефановић, војни капелник.

2-3

Своме драгом сину

Милораду (Милету) Стефановићу

судском писару рез. п. поручнику VIII п. III ч. I бат. I позива

који је погинуо 27. августа на Бољезима, давају шестомесечни помен у суботу 28. ов. мес у цркви Св. Николе на Новом Гробљу.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Мати Јелена, браћа: Владимир и Часлав и остала родбина.

3-3

Са болом у души јављамо својим пријатељима и познаницима да је наш добри и никад непрежаљени отац

Филип С. Жуцаковић

земљоделец из села Честина ср. гужан. окр. краг.

умре на бојном пољу као војни обвезник 2 позива дивизионе коњице који је учествовао у српско-турском, српско-бугарском и српско-аустријском рату 7. фебруара 1915 год. од запаљена мозга.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруга Толора, брат Павле, син Љубомир Ф. Туцаковић, рез. коњич. наредник, кћери: Косара, Полка и Катарина, снаха Станица, синови: Милан, каплар, Александар и Пера, синовица Десанка са осталом родбином.

2-2

Нашем рано преминулом јединцу сину, супругу и брату

Радомиру Д. Ранчићу

бив. овд. трг. и војном обвезнику

који вршећи своју војну службу, подлеже тешкој болести и остави своје кости далеко од свог родног места, даваћемо у понедељак, 2. марта тек. год., у 10 сати пре подне, у парафинској цркви

Четрдесето дневни парастос

о чему извештавамо своје и покојникове сроднике и пријатеље. Парафин, 23. фебруара 1915 г.

ЗА НАВЕК ОЖАЛОШЋЕНИ:

Родитељи: Савета и Давид Ранчић, трг.; супруга Драга; сестре: Дана, Јела, Видосава и остала родбина.

73

3-3

„Стража“ прима огласе на најумеренијој цени.

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СКОПЉЕ—ЂЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне пре царинарницама СКОПЉАНСКОЈ и ЂЕВЂЕЛИЈСКОЈ и ако су шефови радње у рату.

Адреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопље Ђевђелија.